

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології

Кафедра соціальної психології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ**

Освітня програма ПСИХОЛОГІЯ

(за другим рівнем вищої освіти)

Спеціальність ПСИХОЛОГІЯ

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “29_”08 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Соціально-психологічна реабілітація
Освітня програма	Психологія
Спеціалізація (за наявності)	-
Спеціальність	Психологія
Галузь знань	Соціальні та поведінкові науки
Освітній рівень	Магістр
Статус дисципліни	Основна
Курс / семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/developer/course/view/5732

2. Опис дисципліни

<p>Мета та цілі курсу - сформувати компетентності, які дозволять здобувачу вирішувати психологічні проблеми особистості і групи використовуючи психологічні інтервенції, групові та індивідуальні форми роботи, зокрема, надавати психологічну допомогу особам у складних життєвих ситуаціях, володіти засадами, принципами організації та проведення психологічної реабілітації, що ґрунтуються на етичних принципах діяльності психолога.</p>
<p style="text-align: center;">Компетентності</p> <p>ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу) з використанням науково верифікованих методів та технік. СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію. СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях</p>
<p style="text-align: center;">Програмні результати навчання</p> <p>Пр4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій, надавати пропозиції щодо удосконалення психологічного супроводу осіб, які потребують психологічної допомоги. Пр5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, консультування тощо) у сферах освіти, бізнесу, сім'ї, з питань особистісного та кар'єрного розвитку, гендерних аспектів у психології, соціально-психологічної реабілітації, провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість. Пр8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою, здійснювати самоосвіту, проходити підвищення кваліфікації, брати участь та здійснювати супервізію та інтервізію з метою профілактики професійного вигорання.</p>

ПР13. Здатність розробляти, проводити, та здійснювати моніторинг програм психологічної профілактики, психологічної допомоги (психологічного супроводу) осіб у складних життєвих обставинах та формувати психологічний висновок за результатами оцінки виконання психологічної програми (соціально-психологічної реабілітації).

3. Структура курсу (зразок)

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Соціально-психологічна реабілітація як напрямок діяльності психолога (2год. лекцій; 2 год семінар; 10 самостійна робота)	Соціально-психологічна реабілітація у системі надання психологічних послуг; Розуміння засад, принципів соціально-психологічної реабілітації; Розуміння нормативно-правових актів щодо психологічної реабілітації;	Тести, питання, кейси

2.	Психотравми та постратматичний стресовий розлад (2 год. лекцій; 4 год. семінар; 10 год. самостійна робота)	Розуміння психотравм, їх природи, особливостей впливу на людину; формування травмівного досвіду; типи психотравм; типи травмівних подій; типи життєвих ситуацій; ПТСР, травматичний стрес; Психодіагностика психотравм та ПТСР. Принципи діагностики психотравм та ПТСР.	Індивідуальні завдання
3.	Методологія роботи з травмою (4 год. лекцій; 4 год. практичні; 10 год. самостійна робота)	Знання принципів, методів надання психологічної допомоги при травмах (в гострому періоді); мультимодальна модель; основні складові консультативної та терапевтичної роботи з травмою; релаксаційні техніки, техніки самопомоги Керівні принципи МПК з психічного здоров'я та соціальнопсихологічної підтримки в надзвичайних ситуаціях/ Рівні підтримки психічного здоров'я постраждалих у надзвичайних та екстремальних ситуаціях. Загальні принципи психологічної реабілітації постраждалих у надзвичайних та екстремальних ситуаціях. Травмафокус терапія (Т.Вебер).	Індивідуальні завдання
4.	Психологічна допомога під час горювання (2 год. лекц.; 2 год. семінар; 10 год. самостійна робота)	Горе як природна реакція на втрату. Особливості процесу горювання. Психологічна допомога у випадку важкої втрати. Особливості дитячого горювання. Як пережити горе? Психологічні рекомендації.	Кейси, Тести
5.	Психологічна допомога різним верствам населення (2 год. лекцій; 4 год. практичних; 10 год.	Особливості психологічної допомоги ВПО; особливості психологічної допомоги ветеранам війни; соціально-психологічна допомога особ, які пережили полон та тортури; психологічна допомога родинам ветеранів війни; психологічна допомога дітям із травмівним досвідом	Індивідуальні завдання; тести

	самостійно робота)		
6.	Супервізія та інтервізія у роботі психолога (2 год. практичне заняття; 10 год. самостійна робота)	Професійне вигорання фахівців, які працюють з травмами, ретравматизація, вікарна травма; Профілактика та подолання проблем професійного вигорання;	Тести, кейси

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	6
Семінарське заняття	20
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	14
Залік/Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	2	2	2															8
Семінарські з-тя		4		4		4		4		4		8						28
Самостійна р-та													10					10
Індивідуальні завдання																14		4
Залік /Екзамен																	50	50
Всього за тиж-нь	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	8		10		14	50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
-----------------------------------	---

Література:

1. Бріер Д., Скот К. Основи травмофокусованої психотерапії. Львів : Свічадо, 2015. 448 с.
2. Види екстремальних ситуацій та їх характеристика. URL: westudents.com.ua/.../81623-1-harakter-vidi-ekstremalnih-situatsy-psihologchniy-vpli...
3. Герман Дж. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. – 416 с.
4. Горбунова В. В., Карачевський А. Б., Климчук В. О., Нетлюх Г. С., Романчук О. І. Соціально психологічна підтримка адаптації ветеранів АТО: посібник для ведучих груп. – Львів : Інститут психічного здоров'я Українського католицького університету, 2016. – 96 с.
5. Горностай П. П. Колективна травма та групова ідентичність. Психологічні перспективи. Спеціальний випуск: Актуальні проблеми психології малих, середніх та великих груп. Т. 2. Проблема цілісності суспільства, групи та особистості. Київ, 2012. С. 89–95.
6. Гоцуляк Н.Є. Психологічна травма: аналіз та шляхи її подолання. URL: www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi.../cgiirbis_64.exe?
7. EMDR. Подолання наслідків психотравми: практичний посібник / за ред. Арне Гофмана. Львів : Свічадо, 2017. 259 с.
8. Керівництво МПК з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах надзвичайної ситуації. Київ : ПУЛЬСАРИ, 2017. 216с.
9. Козлов М. І. Психологічна травма. Психотравма. URL: psychologis.com.ua/psihologicheskaya_travmazpt_psihotravma.htm 34.
10. Колективна травма. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Колективна_травма
11. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 1. Київ, 2018. 208 с.
12. Посттравматичний стресовий розлад: посібник / Венгер О. П., Ястремська С. О., Рега Н. І. та ін. Тернопіль : ТДМУ, 2016. 264 с
13. Романчук О. І. Психотравма та спричинені нею розлади: прояви, наслідки й сучасні підходи до терапії. URL: https://i-cbt.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/Romanchuk_PTSD.pdf
14. Assessment and Management of Conditions Specifically Related to Stress: mhGAP Intervention Guide Module (2016)
15. Eichfeld, C., Farrell, D., Mattheß, M., Bumke, P., Sodemann, U., Ean, N., Phoeun, B., Direzchia, Y., Firmansyah, F., Sumampouw, N. E., & Mattheß, H. (2018). Trauma stabilisation as a sole treatment intervention for post-traumatic stress disorder in Southeast Asia. *Psychiatric Quarterly*, 90(1), 63–88. <https://doi.org/10.1007/s11126-018-9598-z>
16. Mascaro, L., Phillips, A. J., Clark, J. W., Straus, L. D., & Drummond, S. P. (2021). Diurnal rhythm robustness in individuals with PTSD and insomnia and the association with sleep. *Journal of Biological Rhythms*, 36(2), 185–195. <https://doi.org/10.1177/0748730420984563>
17. Mattheß, C., Farrell, D., Mattheß, M., Bumke, P., Sodemann, U., & Mattheß, H. (2020). Trauma stabilization as an effective treatment for children with post-traumatic stress problems in south-east Asia. *International Journal of Mental Health Nursing*, 29(4), 725–735. <https://doi.org/10.1111/inm.12707>

17. Schubert, C. F., Schreckenbach, M., Kirmeier, T., Gall-Kleebach, D. J., Wollweber, B., Buell, D. R., Uhr, M., Rosner, R., & Schmidt, U. (2019). PTSD psychotherapy improves blood pressure but leaves HPA axis feedback sensitivity stable and unaffected: First evidence from a pre-post treatment study. *Psychoneuroendocrinology*, 100, 254–263. <https://doi.org/10.1016/j.psyneuen.2018.10.013>
18. van Toorenburg, M. M., Sanches, S. A., Linders, B., Rozendaal, L., Voorendonk, E. M., Van Minnen, A., & De Jongh, A. (2020). Do emotion regulation difficulties affect outcome of intensive trauma-focused treatment of patients with severe PTSD? *European Journal of Psychotraumatology*, 11(1), 1724417. <https://doi.org/10.1080/20008198.2020.1724417>
19. Walg, M., Angern, J. S., Michalak, J., & Hapfelmeier, G. (2020). Wirksamkeit des Stabilisierungstrainings für Jugendliche Flüchtlinge mit traumafolgestörungen: Eine Randomisierte kontrollgruppenstudie. *Zeitschrift Für Kinder- Und Jugendpsychiatrie Und Psychotherapie*, 48(5), 369–379. <https://doi.org/10.1024/1422-4917/a000749>
20. Zehetmair, C., Kaufmann, C., Tegeler, I., Kindermann, D., Junne, F., Zipfel, S., Herpertz, S. C., Herzog, W., & Nikendei, C. (2018). Psychotherapeutic group intervention for traumatized male refugees using imaginative stabilization techniques—a pilot study in a German reception center. *Frontiers in Psychiatry*, 9. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2018.00533>

7. Контактна інформація

Кафедра	Соціальної психології, кабінет 505, сайт: https://ksp.pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Заграй Лариса Дмитрівна
Контактна інформація викладача	Електронна адреса: Larysa.zahrai@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Викладання курсу ґрунтується на принципах академічної доброчесності.
Пропуски занять (відпрацювання)	Студент виконує завдання, які зазначено у програмі (силабусі) вчасно. Всі завдання курсу повинні бути виконаними незважаючи на причину відсутності студента на занятті. Відсутність студента на занятті без поважної причини передбачає зниження балів, які відводяться на обговорення питань семінарських та лекційних занять, а також захисту розробки на занятті (по 5 балів за кожну розробку).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Не передбачає зниження балів
Невідповідна поведінка під час заняття	Є неприйнятною
Додаткові бали	Можливі за виконання додаткових завдань
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи: Coursera, prometheus.org.ua. www.ed-era.com.

Викладач Заграй Лариса